

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Подорожувати: На рік — \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. — В Державі США: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. — Для членів У. Н. Союзу, членів і членок: — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеків і монет не виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі сам застерігає допущення задержанню матеріалу з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Конгрес ЗДА про Україну

Увійшло вже в традицію, що кожного року 22-го січня у Палаті Репрезентатів і в Сенаті католицький і православний українські духовники відкривають наради молитви за волю України, а після того американські законодавці складають заяви у зв'язку із роковинами проголошення української державної незалежності. В ці заяви записується у конгресовому "рекорді", себто друкованому протоколі. У такому "рекорді" ч. 11 з дати 22-го січня цього року наведено, крім згаданих двох українських молитов, також тексти промов 6-ох сенаторів і 33-ох Конгресменів. Тому, що деякі конгресмени й сенатори, несприятелі на тому засіданні в обох Палатах Конгресу, згодом зголомують подібні заяви, кількість цитованих у них промов у Конгресі буде знову круглою пів сотні. Український Конгресовий Комітет похвально замовляє щороку в державній друкарні у Вашингтоні окремі відбитки з тих промов і розсилає їх у вигляді об'ємистих брошур членам Конгресу, редакціям американських газет та різним видатним діячам політичного світу.

Зайнявши 22-го січня прохід наряд у Конгресі, українська преса слухаю заважає, що інколи могло здаватися, що це був український, а не американський парламент, стільки говорено про українські вільні змагання, про завоювання Української Народної Республіки червоними російськими військами та про право українського народу на власну незалежну державу.

Це — своєрідний парадокс, що з одного боку, губернатори й посади численних міст проголошують День Української Незалежності і Конгрес маніфестує в користь української державності, а з другого — закордонна політика Америки йде по лінії "співіснування" з нацизмом, що уярмив Україну і кругом два тисячі інших держав у Східній та Центральній Європі, і на міжнародному терені проминає мовчанкою агресивний російсько-більшовицький імперіалізм, щоб не псувати атмосфери "співіснування". Це, безумовно, ненормальна ситуація, але таких аномалій повно в міжнародному світі від часу останньої війни. Однак, з цього не виходить, що з легковажністю можна ставитися до щороку відзначуваних Днів Української Незалежності в різних стейтах і містах та щорічного "українського дня" в Конгресі. Коли ми хрестимо ці "Дні" як успіх української інформаційно-освітньої роботи на американському ґрунті, який, проте, ще не позначився на американській закордонній політиці, то все ж таки це важлива підготовка для майбутніх вислідів також на ґрунті американської політики.

Не можна легковажити факту, що кожного року кількадесят видатних американських сенаторів та конгресменів говорять про Україну, яка мала і втратила державність, що з-північчя висловлюють вони бажання, щоб Україна то державність привернула. Кількадесят конгресменів і сенаторів щороку відслідковують своє знання української проблематики, а кількадесят інших вивчають її. Для дослідників цієї проблематики конгресові "рекорди" стають цінним джерелом матеріалом, тим важливим, що це — найбільш авторитетне джерело. Окремі видання цих промов багаточисельно англійською мовою літературою про Україну.

Хай буде це поки що тільки "пропаганда", але вона, ведена на високому рівні своїм змістом і тоном, нав'язує до історичної події 22-го січня 1918-го року і пов'язує її з ідеалами "воли" й незалежності, що їх плекав американський Конгрес.

О. Жданович.

ДЕ ГОЛЬ — НА КРИЛАХ ГОРДОСТІ

Париж. — У дискусії над принципами визнання Францією уряду червоного Китаю слухав хтось ствердження, що причиною цього було бажання де Голя підкреслити незалежність своєї політики від ЗДА. Правильно це чи не правильно — окрема тема, але треба ствердити, що такі дійсно де Голь намагається прикласти нагоди доводити незалежність Франції. П бажаючи грати самостійну роль у міжнародному концерті, бо німці це не Франція, якою вийшла вона з другої світової війни.

Слушно заявляв де Голь у новорічному зверненні, що минулі чотири роки можна було говорити про занепад Франції. Справді бо Франція, позбувшись своїх колоній, перебувала в повному розпачі.

З гордістю наголошував голова держави, що за останні 12 місяців французька армія не дала жадного гарматного пострілу. Такого року не було вже чверть століття. Це значить, що всі зусилля країни вкладає в будівництво мирного життя. За останній рік народилося у Франції коло 900 000 дітей, населення зросло на 500 000.

У добі заворушень і переворотів, криз та напружень Франція увійшла в новий рік у стані небувалої в її історії стабільності. Певно, з труднощами, але сміливо можна сказати, що це — труднощі росту. Бо й надмірне підвищення ціни є прямий вислід господарського розвитку та недостатності робочої сили, що дає повну відсутність безробіття.

План стабілізації ціни, що його опрацював уряд кілька місяців тому, вже дав свої наслідки. Ріст ціни у багатьох секторах зупинено, і на харчі та предмети першої потреби ціни наприкінці грудня минулого року були нижчі, як у вересні. Цього не досить, але це не мало.

Уряд рішуче далі йти визначеним шляхом контролю кредитів та середнього зросту продукції, щоб господарська експансія проходила без потрясень і без безробіття. Міністер фінансів заявив, що в цьому відношенні Франція братиме приклад із ЗДА та Німеччини, які свою експансію вміють сполучити із стабільністю. З тим, що ЗДА мало проблему бодал переходою безробіття, Франція ж має проблему нестачі робітних рук, навіть впопущавши в метрополію 700 000 переселенців з Альєр.

Цих переселенців влаштувано так добре, що за кілька місяців буде зліквідована установа, що їх влаштуванням займалася. Вони вросли в ґрунт, і вже не чуті про бандитизм колишніх членів ОАС. Це тільки тут і там арештувати чи сулати провідників.

Аргументом на досмертну в'язницю, і Німеччина заявила, що за його схвалення на території Німеччини вона не думає псувати відносини з Францією, бо співпраця цих двох країн — запорука майбутнього Європи. У Швайцарії арештовано Ватена, одного з найбільш небезпечних організаторів атентатів на де Голя. Швайцарія його не виймає, але хто знає, чи не чекає його доля Аргу? Де Голь рішуче доводить всім противникам, що режим ним створений.

стабільний. Працівники розвідки і поліції з цим рахуються і працюють з бажанням сповинити завдання, яких не змінить завтра інший уряд. Ця недуга минулого періоду справді перестала існувати.

Певно, з труднощами з помешканнями, школами і т. п. Чутливі критичні голоси, що уряд продукую атомову зброю, замість негайно поєсти в житті програму ліквідації мешканців кризи й кризи шкільних будівель. Уряд має на своєму правдиві важкі аргументи: попередній режим занедбав будівництво, і це його заповідання не надолужити за один-два роки. Населення ж Франції зростає від 1944-го року небувалі темпом, і збудувати школи для всіх дітей, що народилися за останніх 10 років, чи помешкання для всіх молодих, що вже мають по 20 років — проблема надзвичайно важка. Але треба признати, що робиться в цьому напрямку багато. Вистачить поглянути на французьку провінцію, де не бракує простору, щоб побачити незвичайний ріст будов, між якими не лише модерні фабрики, але й величезні мешканні блоки та зразкові шкільні ансамблі.

Де Голеві вдалося втримати нормальні відносини із Великою Британією, якої не прийнято до Європейської Господарської Спільноти тому, що вона не хоче й не може стати європейською державою, а волею бути центром Коммонвелту. Таким чином Франція залишається головною силою в Європі "шестіох". На її бажання поладано питання спільного ринку сільськогосподарства і тим визначено майбутній шлях шораз ближчого співжиття цих шістьох країн. Цим зложено іспит, і сміливо можна сказати, що об'єднання Європи забезпечено, повороту до минулого вже не може бути. Господарський експеримент настільки вдався, що сам де Голь запропонував прискіпшити заходи для політичного об'єднання.

З такою базою, з такими осягами де Голь не зречеться своїх амбіцій мати атомову зброю. Бо справа ж не в самій тільки зброї, не в тій, малій бомбі, яка не дорівнює й сотій частині ударної сили ядерної зброї ЗДА чи СССР. Справа в останній вартості, на яку можна працювати в ділянці ядерних дослідів, без яких жодна держава залишатиметься недорозвиненою під господарським оглядом.

Де Голь заявляв, що Франція знову стала міжнародною силою і мусить вести власну міжнародну політику. На його думку, переконалим доказом цього є саме визнання червоного Китаю. Це може дати їй можливість знову активізувати в Азії, звідки її витиснули ті ж самі китайці й ЗДА. Чи так вона є — це окрема тема. Але де Голь думає так, як думає, і тому цього року відвідає він Мехіко, Перу та Аргентину, хоче вийти на простори Азії, де вирішуються найважливіші справи світу.

Де Голь не вірить у жадні ідеології. Тому він підходить до держав червоного блоку з національним мірлом. Годі відмовити йому радії, що Москва чи Китай мають на оці

Л. К.

ПОБУТ У „КРАТНІ СОЦІАЛІЗМУ“

Совєтські партійні критики вказали на потрібне напівнування на оповідання О. Солжениціна „Дні польової роботи“ (ч. 7 журналу „Новий Мір“ за цей рік), обвинувачуючи його, автора славетного оповідання „Один день з життя Івана Денисовича“, у тому, що він невірно змалював побут партійця-сталініста.

Але в цьому самому журналі надруковано кореспонденцію Н. Мельнікова „Строїться мост“ (підзаголовок — „Із записок кореспондента“), яка мусить бути точним відображенням совєтського побуту на великому будівництві. Критики не обов'язали про неї і слухати, а вона показує дикі, немовірні відносини і викривлення психіку партійців і — під їх впливом — совєтського суспільства.

Починається ця кореспонденція описом „Чепе“ на будівництві. „Чепе“ означає, „чрептання прощестів“, тобто надзвичайну подію, яким терміном в СССР називають більшість менш злочинних чи порушень спокою і порядку.

В даному разі це „Чепе“ мальовничо описує диспетчера Женья (подасмо в перекладі): „Вона розповіла, що Вася Медведєв замкнувся у прорабській кімнаті з Соною Сажожковою. Хтось „стукнув“ Васильїні жінці Шурі, і тепер Шура добирається в прорабську кімнату, але її чоловік і Соны не відпускають“.

Женька радить Мельнікову: — Туди зараз міліціонер поїде; і ви біжіть! Ви все таки з Москви; кореспондент. Я Шуру знаю, убо вона Соныку“.

Перед ганком, з якого Шура біла ногами у двері кімнати прораба, збиралась юрба народу — і міліціонер, який чомусь не знав, що йому робити — і нічого не робив. Вритував ситуацію парторг Перов, який сказав Шурі, що бачив її чоловіка на другому березі, а тут, у кімнаті прораба, нікого нема, — тому ніхто й не відгукується.

Заспокоєна Шура вертається на пароплав „Безстрашний“, на якому живуть кілька родин керівників мостового будівництва.

*) прораб — „производитель работ“, керівник робіт.

національні, а не ідеологічні цілі. Небезпечно тільки те, що він не добачає сили ідеології. Не добачає також й того, що комунізм, як засіб національного імперіалізму, минає класичну методу імперіалізму. Тому з ним не можна змагатися класичними засобами, прикладати до нього класичну логіку.

Де Голя дуже важко переконати, а проте можливо. Доказом цього може бути Альєр, де він змінив свою думку. Тому союзники Франції не мають підстав трітати надію згоріти з Францією. Вони тільки мусять златати собі справу з того, що Франція перестала бути країною любовних романів, парфум, сирів вина. Вона стала країною, яка продукую також добрі машини, літаки, авта й навіть атомові бомби. Малі, але все ж такі бомби, і атомові. І то власними силами: власними інженерами й власними техграшми.

Ця сцена закінчується такою реплікою Мельнікова. „Вася, негідник, зметнувши прийти додому не відразу, а після того, як катер повернувся з лівого берега“.

Після цього між парторгом Перовим і інструктором райкому Петуховим почалася сварка за те, чи винен Медведєв, чи не винен, чи „мав він щось“ з Соною, чи не мав. Ця сварка тягнеться на протязі всієї кореспонденції, аж поки Петухова не викидають з інструкторів.

Тут же в партком прибігає секретарка комсомольського комітету Надя, яка обурено розповідає відому всім історію про те, що з міста Сельска призначили на будівництво мосту випускників будівельної школи. Але, згідно з якимись совєтськими бюрократичними законами, цим випускникам чомусь не видають платні на руки, а висилають до адміністрації „училища“, яка вже мусить переслати платню назад для школи. Але адміністрація не висилає грошей, і випускники голодують. Мельніков пише:

„Хлопці сиділи без копійки, промишляли на базарі своїм майном, ночами крали з приватних городів помідори і огірки. Кілька днів тому один з них Зайцев, обігнав Ідалью і всі продукти роздав своїм. Зайцева арештували, потім випустили під розписку про невинді“.

Перов вирішує поїхати до Сельска, щоб на місці розвідати, в чому справа. З ним їдуть Мельніков і Надя. Щоб добути виплати учням за роблені ними грошей, треба було змобілізувати всі три ушійні сили: партком, комсомол і пресу. Нарешті, взявши з собою фотографа місцевої газети і секретаря райпарткому, прийшли в „училище“. Там ремонт ішов на повну пару, і директорка його, Орлова, розповіла, що „училище“ зразково — показове і вже котрий рік тримає у себе перехідний червоний прапор. А коли Перов сказав їй, що її учні на будівництві голодують без платні, вона відповіла повчально:

„У нашій країні, товаришу Перов, ніхто не голодує“.

Коли ж на неї напосідають, чому вона не висилає учням їхніх грошей, Орлова пояснює, що райвиконком тільки на кінець третього кварталу призначив „училищу“ гроші на ремонт. Отже, через кілька днів гроші придуть, а ремонт ризиковано відкладати, бо новий навчальний рік на носі... А коли навіть секретар райкому став по стороні учнів, то Орлова, очуваючись від першого приголошення, починає, за всіма приписами поведінки правдивого комуніста — каляти. Мельніков подас цікаву характеристику всіх цих партійців:

„Орлову, коли ми були ще в її кабінеті, ніби правець у хопів. Але потім вона вийшла з нами на сходи і на вулицю. З її цій зійшли червоні плями, а лоб порожнів. Вона несподівано схопила секретаря за руку...

— Спасибі, товаришу Денисов! — За що спасибі? — Я зрозуміла, що я зробила. Мене вб'ють мало. Перов закуриє. Хотів, вид-

но, виплатити, але стримався. Навіть меткий співробітник газети Ігор! Той був вражений зухвалістю директорки. Секретар хотів був щось сказати, але його випередила Надя. Завжди вірна своєму правилу: різати правду-матку в очі.

— Особисто я вам не вірю! — заявила вона.

— Я також! — сказав Денисов.

Знову лоб Орлової побілів, а щокін пішли плямами. Їй би хоч день, хоч два почекати калтис, дякувати за науку. А то ж і п'яти хвилин не минуло, а вона вже б'є себе в груди. Навпевно, це не вперше робить помилки. Іншаке зидити така безсоромність!..

Мельніков забуває, а може й не знає, що найпершим обов'язком комуніста в часах „культу особи“, тобто на протязі добрих перших двадцяти п'яти років комуністичної влади, було калтис, визнавати себе винним і дякувати вождям чи вождям за науку. Ця звичка залишилась і тепер — і не знати, чи нові вожді збираються її викоринювати. Принаймні на прикладі поста Свтушенка бачимо, що калтис від людей вимагають в СССР і далі — і то не якогось там легкого, пристойної форми калтиса, а калтиса глибокого, саме з „биттям в груди і дякою за науку“.

Далі Мельніков описує сцену так званого „громадського суду“, тобто суду, який тепер набрав в Совєтах дедалі більше прав, а головне — юридичного значення, бо може засилати чи виселяти людей, передаючи свої рішення т. зв. народному суду.

Все це відбувається беззастов, з вигукми, криками, сентиментальними заувагами; так що важко зрозуміти, які норми і які підстави існують для виправдання чи для засуду. Судять машиніста з паровоза. Його „дружинник“ застукав на тому, як він украв руру з будівництва. Машиніст каже, що він був тоді п'яний.

— А з якої нагоди пив? — питають із залі.

— Син народився — от і випив.

— А як сина назвав? — питає хтось, і публіка вирішує, що дружинника треба судити за те, що дав змогу машиністові занести руру аж до дому.

Тут же сулять і Віру Сажожкову, дочку отці Соны Сажожкової, яку „Шура збирався убити“. З Вірою трапилось нове „Чепе“: вона під час роботи надавала лямпаси бригадірці за те, що та назвала Вірину матір проституткою. Бригадірка кинула у Віру вініжок, але не поцілила, і вінник, упавши на транспортер, спалив його. Словом — шуму було багато. Віру привели у міліцію, але незабаром пустили, і тепер будуть судити товаришним судом“.

Під час суду Віра відмовляється відповідати на запитання, за що вона побила бригадірку. Знову відгукується публіка із залі, яка прийшла „судити“.

— Бригадірка матом про її матір згадала... — Чому бригадірку за мата не судять?

Слова попросила позначка, бригадірка „Сілається“:

— Мені, громадянці судді, ще двадцять п'яти років не було, як я овдовіла. Так що замість чоловіка в хаті лишч-

(Закінчення на сторінці 4)

Д-р Лука Луца

ОЛЬГА КОБИЛЯНСКА

(У сторінці з дня народження письменниці)

(XIII)

На думку Нестора, провидники народу повинні спершу „себе самі віднайти“ і аж після того організувати масу. „Як годен він масу, себто весь народ, організувати, поки він сам себе не zorganizує? Спершу — як одиницю, відтак як — масу, а відтак — націю“.

Пішучи повість про українську інтелігенцію, авторка не могла поминути й такої проблеми, як релігія.

Нестор, оцінюючи нашу інтелігенцію, казав: „Ось, — ми вже відкинули Бога; але лиш тому, бо другі поступовіші нації відкинули його також. Однак між тими, коли ті другі народи дали замість того своєму народові науку, шукують за новою мораллю, новими вартостями, стоїмо ми ледве на рівні їх колишньої найнижчої культури. Чи, може ні? Що дали ми нашому мужикові для його душі, для підкріплення його кращих зворушень серця, розуму!“

Слова Нестора — це відгук на тодішні настрої серед української інтелігенції в справі релігії. Пишемо настрої, а не відношення, бож в дійсності тільки частина інтелігенції зирдала з релігією, „теоретично відкидала Бога“, як про це згадує Нестор. Сам Нестор, як виходить із наведених його слів, не мав би нічого проти того, якби можна було дати щось інше народові, замість релігії.

У написаній в 1904 році „Ніобі“ нещасний син трагічної пані-матки Ани Яхонтович, Оспі, заявив своїм батькам після одруження з жінкоюю: „Щодо моєї поглядів на віру, я релігійний атеїст і повторю те саме, що повторяли й другі переді мною, вважаючи релігію гарною ілюзією, придуманою на те, щоб держати народ в руках, — а більш нічого“. Проте, далі він заявляв: „За себе я буду відповідати перед Богом“.

Важко зрозуміти таке становище, але доля Оспі така нещаслива в цій повісті, що його життя можна вважати карою Божою. І так дивиться на це його любляча мати, коли йому каже:

„Хоч як я благала по твоїм віддіді Господа Бога, щоб охоронив тебе від гора й нещастя, хоч я і батько сподівався, що не мине тебе нещастя, то все ж яні я, ані він не сподівався, що твоя подружка з невірою втрутить тебе в таке пекло!“

Бабишкін в „Історії української літератури“ твердить, що Кобилянська в „Новелі „У св. Івана“ і „За готар“ показала експлуататорську, антиморальну суть релігії, церкви, монастирів“.

Та це невірно, бо нелюдиний священник у новелі „За готар“ зовсім не є доказом на те, що „релігія — аморальна“, а в новелі „У св. Івана“ знаходимо такі слова: „Бабуно! А де правда? — питає шепотом боляко дев'ятилітнє сільське дівчатко. — У Бога, дитинко. — відповідає старенька по-божню“.

Справу релігії заторує авторка вже в „Парівні“. Памі Марко, якого підкупив Наталка, перед смертю просить „прикликати її священника, бо вона вірить в Бога“. Хвора наводить слова Святого Письма і на запит Наталки відповідає, що „Бог — це не ілюзія“. Після того Наталка розумує, сидючи біля нещасної:

— Бог це не ілюзія! — казала вона, і на який підстав? Але правда, в неї були свої думки, і вона вірила в Бога, хоч не ходила ніколи до церкви. Від часу, як поховала свого мужа, перестала бувати в храмах божих, але ніколи не вернула, чому. „А коли б Бог і був ілюзією, — плуталося мені щось довго в голові, — то вона єсть, як сказав раз один

славний чутливий мужичина, „последнюю великою ілюзією людськості...“

Чи се не злочинство розбивати ту ілюзію? Чи людськість без цієї ілюзії буде ліпша?

Цю ілюзію „розбив“ внаслідок запутаної життєвої ситуації Оспі Яхонтович в „Ніобі“, але ж сама авторка жила вірою і вважала її за свій скарб, який поручала і своїм приятелям та знайомим.

Стефанія Гладка-Бубинок в листоподово-грудневому числі „Жіночої Долі“ (Вінніпер, 1933, ст. 6 і 11) подас факсиміле автографу О. Кобилянської, написаного до пам'яткової книжки, такого змісту: „Вір, працюй і люби!“ Ця сама авторка споглядає про буквицьку письменницю підкреслено, що над її кріпим висів „образ Матері Божої“. Це все було в 1920 році, отже вже після написання згаданих нами творів Кобилянської.

Як бачимо, Нестор про релігію думає майже так само, як героїня „Парівні“, написана більше як за 15 років перед тим. Сама авторка признається в автобіографії „Про себе саму“: „Щодо оповідання „Через кладку“, то я від написання „Парівні“ носилася все з думкою написати подібну до неї повість, лише з тією різницею, що герої її стануть духовно вище, думкою досягнуть далі, ніж герої першого оповідання“. І в „Парівні“ і в „Через кладку“ позитивні герої виступають проти того „грубого матеріалізму, що ніяк не безоглядно найтонші заворушення душі, найшляхетніші заміри й постанови людської душі“.

Обидві ці повісті мають щасливе закінчення, бо по довгих і безпечних перипетіях закоханих пари таки „переходять через кладку“, одружуються й починають щасливо жити, в що читач мусить вірити на авторчине слово, бо вона не малос щасливих сімей. В „Парівні“ Мана наприкінці повісті чекає на свого чоловіка.

— Марко! — кликнула вона півголосом і кинулася, як стріла, по сходах до нього — ні, не як стріла, але як рожа, кинена кимсь йому назустріч. Обос обнялися.

В повісті „Через кладку“ це він, Богдан Олесь, с „тим щасливим“, що чекає на свою „мрію“. Ось його кінцеві слова:

„Моя око опинилось на ній, як саме вертала звідкись... алеся нашим садом додому... Струнка, ніжна й добра. І передусім це завжди найдорожча з моїх „мрій“.

Бабишкін бачить у повісті „Через кладку“, „старосвітчину“ і гадає, що авторка реагує в ній „на декадентні твори“ тодішньої літератури. Але ми згадали лише, що Кобилянська носилася з думкою про цей твір „долий час. Вона не протиставляла модерністам, які вважали буквицьку письменницю за свою прихильницю і видали на її пошану в Чернівцях у 1905 році альманах „За кресом“. У цьому альманаху Остап Луцький назвав О. Кобилянську „товаришкою“.

Кобилянська була символісткою, як ми вже згадували і як про це свідчать її поезії в прозі „Мої лілеї“ та „Там зівідз пробілялись“ і деякі нарис.

Сюжет ненаписаної повісті

О. Кобилянська, як відомо, планувала написати другий том „Землі“, але не зуміла здійснити вповні свого задумку, хоч працювала над ним кілька років. Частинно спаралізована в 1903 році письменниця не могла вже працювати так, як давніше. Після смерті матері й батька Кобилянську обсіли злидини, і вона змушена була держати „на станції“ чужих дівчат, в неї жила також її повдовіла сестра з донькою.

Та все ж Кобилянська не покинула письменницької праці. Після першої світової війни її становище не покращало, а стан її здоров'я з кожним роком гіршав. Тому темп її праці був надто повільний. Це можна знати з того, як вона працювала над своєю останньою повістю „Апостол Черні“. Авторка „на чорно“ закінчила цю повість у 1922-му році і думала назвати її „Юліаном Цезаревичем“.

Посиф Гравак

НАТАЛІА ЛЕВИЦЬКА

(В альбом історії українського театру)

16-го січня 1964 р. в Нью-Йорку померла одна з визначних актрис українського театру буремної доби Визвольної боротьби — Наталя Левицька, зам. Нічка. В другому і третьому десятилітті нашого віку прізвище Наталі Левицької не сходило з афіш українських театрів різних фірм і формацій. Скромно, непомітно, без резонансу серед кошиків глядачів та поклонників, відійшла з цього світу слуга Мельпомени, яка колись несла розвагу і розраду воїнам на фронтах великої української революції.

Народилася Наталя Левицька 1-го березня 1893 року у Станіславові. Мати Леоніда актриса театру Руської Бесіди за часів дирекції Біберовича під театральним прізвищем — Падлевська була у близьких і дружніх відносинах з батьками Леся Курбаса, акторами того театру: Ванною і Степаном Яновичами. Наталя виросла серед театральних кол того часу, і навіть в домі діда Леся Курбаса, ще малою дівчиною, брала участь у театральних іграх з майбутнім реформатором українського театру.

Професійну акторську діяльність Наталя Левицька почала у невеличкому ансамблі Йосипа Стадника в 1912 році, коли цей енергійний директор передав керівництво театру "Бесіди" — Сиріському та режисерів Чаревському, а сам з дружиною Софією Стадницькою і групою аматорів подорожував по містах та містечках Галичини, ставлячи, поспішливо для такого малого складу п'єси.

Другим етапом на шляху акторського росту Наталі Левицької були 1915-1918-ті роки, коли вона поруч таких корифеїв нашої сцени як: Катерина Рубчакова, Антоніна Осиповичева зайняла одно з чільних місць у репертуарі театру "Бесіди", що в той час тисно співпрацював з українськими Січовими Стрілками. Без моральної та матеріальної допомоги УСС цей

свій, автор цієї згадки та інші. Всі ми, слідуючи за поведінкою на сцені та грою молоді Наталі, набирали певності у свої власні сили, і сміливіше ступали на театральних помостах. Адже ж вона теж без відповідної підготовки та театральних виступів, прісипаними темпами, доганяла вправних і досвідчених партнерів-моганів, які вже цілі театральні десятиліття мали за собою.

Після Винниченка, Черкасенка, Лукіяновича, особливо творчі західні драматурги: Ростана, Гесманса, Зудермана, Запольської, мелодрами Гордині мали в особі Наталі Левицької інтерпретаторів образів "молодих героїнь", які з домінуючими персонажами тих авторів. Інтуїція молоді актриси завжди помагала і направляла її на вірний шлях драматичної лінії і напруги. В комедіях вона почувала свою стихію, і здавалося, що актриса була роджена для того жанру. Драматичні та трагічні напруги дуже глибоко діяли внутрішній стан актриси, і вияв емоційних коливань на сцені вичерпував у неї багато енергії і здоров'я. Переживаючи у п'єсі Винниченка "Закон" трагедію героїні, під час однієї вистави — Наталя Левицька відчувала, що втратила контроль над своїм внутрішнім станом, і цей момент був для неї сигналом кінця життя та існування на сцені. Після того дня наступила тяжка хвороба, яка припустила Наталю Левицьку зійти зі сцени.

Театральна кар'єра Наталі Левицької, — класичний приклад долі актора. Поки він на сцені, доти його терплять, доти громада чекає на його появу, на його послугу. Після актора, коли він помер, так би мовити: "на сцені", тоді й поховали його з належними почитаннями. Але не завжди доля того вбранця мистецтва, який внаслідок старості чи затяжної недуги був змушений зійти зі сцени!... Проживаючи на сцені п'єси, не зафіксована у нотній партитурі театру, вона розійшлася і розпалася в ніщо... і по акторі слід простигати! Дуже кожна громада згадує та поклоники забула свою актрису — Наталю Левицьку, але вона до останніх своїх днів не забувала театру, рідної сцени і своїх кошиків колег. Всі ми бачили немічну, виснажену довголітньою хворобою, скулену і тині свого вірного товариша життя — д-ра Григорія Нічки, як він обережно промолював їй дорогу на кожну виставу, на кожну академію чи концерт. Із незаметного кутка темної залі, колишня актриса жадібно і пильно приглядалася до сцени, до естради. Не будучи в силі самій ліквідувати, вона з любов'ю і трепетним хвилюванням слідила за молодими лицьками і за тими, з якими колись ділила радісні хвилини театального життя і творчості. Нестерпними були хвилини, коли хвороба не дозволяла бути присутньою на театральних виставках, а вже жак її огортав на одну думку: що заповнадний товариш життя миг би скорше покинути цей світ і залишити її саму... Хто ж тоді допоможе їй прийти на імпрезу до театру? Цього разу доля була милостивішою: д-р Григорій Нічка провів свою дружину — Наталю Левицьку на місце вічного спокою так заповнадливо, як це робив на протязі довгих років, — ведучи її на вистави до театру, якою Покійниця була вірною до останнього дня свого життя.

Після ухвалення абсолютної прихильності до вибору нової Управи, до якої ввійшли: інж. Ярослав Татомір — голова, д-р Богдан Корчмарик — заступник голови і референт зовнішніх зв'язків, п-ні Ніна Савицька — референт інформації і пропаганди, інж. Іван Микитин — касир, Дарія Кузик — секретар; д-р Зенов Гіль і д-р Теодозій Сендзін — контрольно-касієри.

На зборах було 30 осіб — членів і гостей. Прийшли головні ті, яким дорога справа оборони правди про Україну. Як відомо, Публіцистично-науковий Інститут, — це організація, задіяна якою з систематичним інформуванням чужих наукових інститутів про Україну і спростовування неправдивих відомостей, які поширюються в книжках, енциклопедіях і в пресі.

Науковці, мистці, письменники і журналісти виготовляють матеріали для брошур; перепилюють, доповнюють і виправляють гасла у великих чужомовних енциклопедіях, систематично переглядають пресу, збирають виразки і відповідно реагують на різні статті, які торкаються українських справ. Про працю наукових комісій ширше наведено в брошурі "Фронт української правди". Фінансовою базою, яка уможливила цю важливу боротьбу в обороні правди про Україну, є сітка Осередків, в яких зорганізоване свідоме наше громадянство. Такі Осередки Публіцистично-наукового Інституту є вже в Шикаго, Дітроїті, Клівленді, Трентоні, Нью-Йорку, Ньюарку, Вінніпегу, Едмонтоні і по інших містах. Ідеї Інституту знайшли відгук і в європейських державах і навіть у далекій Австралії, яка уфундувала брошуру "Organized Famine in Ukraine". Дотепер повільно слідує видання Інституту:

1. Фронт Української Правди; 2. The Ukrainian Republic of January 22; 3. Western Ukraine within Poland; 4. Ukrainian-Polish Diplomatic Struggle; 5. Organized Famine in Ukraine; 6. Українсько-польська дипломатична війна.

С готови до друку, але з браку фондів не вийшли (англ. мовою):

1. Боротьба Росії з українським словом і духом, 2. Розстріл діячів культури, 3. Ліквідація Української Православної Церкви, 4. Ліквідація Української Католицької Церкви, 5. Економічний колоніалізм Москви супроти України.

Дальші еляборати планується. Видання, які вже появилися друком, можна замовляти у керівника Видавничо-наукового Інституту: Dr. M. Shlamkevych, 205 Casino Ave., Cranford, New Jersey.

Слід відмітити, що Публіцистично-науковий Інститут тісно співпрацює з НТШ і УВАН.

Відділ УПНІ в Трентоні, Н. Дж.

8-го грудня 1963 відбулися Загальні Збори Осередку Українського Публіцистично-наукового Інституту в Трентоні. Після відкриття вшановано пам'ять інж. А. Дерев'янка (помер 24 травня, 1963), який був першим головою Осередку Зборів в складі: інж. Ярослав Татомір — голова, інж. Іван Микитин — секретар, Шелла Звітві розвинулася жива дискусія.

За час існування трентонського Осередку ПНІ, який має 21 члена, переведено збірку і влаштувано концерт в честь Миколи Лисенка з доходом призначеним на Інститут, уфундувано видання першої праці Інституту "Ді Юрєніє Ріпаліс оф Дженоарі 22" і розподано брошуру на суму \$111.50. В загальному прихід вивисив \$701.23. Однією з перших завдань Осередку: це створення укр. відділу у головній трентонській бібліотеці, для якої рішуче закупити Енциклопедію Українства та інші книжки про Україну в англійській мові. На ту ціль переводиться особня збірку.

Після ухвалення абсолютної прихильності до вибору нової Управи, до якої ввійшли: інж. Ярослав Татомір — голова, д-р Богдан Корчмарик — заступник голови і референт зовнішніх зв'язків, п-ні Ніна Савицька — референт інформації і пропаганди, інж. Іван Микитин — касир, Дарія Кузик — секретар; д-р Зенов Гіль і д-р Теодозій Сендзін — контрольно-касієри.

На зборах було 30 осіб — членів і гостей. Прийшли головні ті, яким дорога справа оборони правди про Україну. Як відомо, Публіцистично-науковий Інститут, — це організація, задіяна якою з систематичним інформуванням чужих наукових інститутів про Україну і спростовування неправдивих відомостей, які поширюються в книжках, енциклопедіях і в пресі.

Науковці, мистці, письменники і журналісти виготовляють матеріали для брошур; перепилюють, доповнюють і виправляють гасла у великих чужомовних енциклопедіях, систематично переглядають пресу, збирають виразки і відповідно реагують на різні статті, які торкаються українських справ. Про працю наукових комісій ширше наведено в брошурі "Фронт української правди". Фінансовою базою, яка уможливила цю важливу боротьбу в обороні правди про Україну, є сітка Осередків, в яких зорганізоване свідоме наше громадянство. Такі Осередки Публіцистично-наукового Інституту є вже в Шикаго, Дітроїті, Клівленді, Трентоні, Нью-Йорку, Ньюарку, Вінніпегу, Едмонтоні і по інших містах. Ідеї Інституту знайшли відгук і в європейських державах і навіть у далекій Австралії, яка уфундувала брошуру "Organized Famine in Ukraine". Дотепер повільно слідує видання Інституту:

1. Фронт Української Правди; 2. The Ukrainian Republic of January 22; 3. Western Ukraine within Poland; 4. Ukrainian-Polish Diplomatic Struggle; 5. Organized Famine in Ukraine; 6. Українсько-польська дипломатична війна.

С готови до друку, але з браку фондів не вийшли (англ. мовою):

1. Боротьба Росії з українським словом і духом, 2. Розстріл діячів культури, 3. Ліквідація Української Православної Церкви, 4. Ліквідація Української Католицької Церкви, 5. Економічний колоніалізм Москви супроти України.

Дальші еляборати планується. Видання, які вже появилися друком, можна замовляти у керівника Видавничо-наукового Інституту: Dr. M. Shlamkevych, 205 Casino Ave., Cranford, New Jersey.

Слід відмітити, що Публіцистично-науковий Інститут тісно співпрацює з НТШ і УВАН.

зачували московські кати, згадаймо голод, сжовивши і знищення Церков... Чи ці мільйони жертв мали б піти на марш? Вони обов'язують до дальшої боротьби за Свободу і Незалежність. Зборює в теперішній час холостий війни з інформувати сину про Україну, висвітлює правди і виправлення свідомих і тенденційних перекручень історичних фактів нашими ворогами. Не чекаючи, щоб хтось нас переконував і тиснув, але самі включилися в той фронт боротьби за правду про Україну і ставимо війнами добровільними, яких наша батьківщина на тепер так дуже потребує.

Дарія Кузик

Лос-Анджелес в поклони жертвам штучного голоду в Україні

Для вшанування пам'яті голодом замучених в Україні 1932—33 рр. обрано Комітет з представників церков і світських організацій в провіді з п. Прюмо.

Протиголодова маніфестація, намічена на 30 листопада 1963 р., була підготована добре. На головному промові запрошено голову Українського Конгресового Комітету проф. Л. Добрянського, який радо згодився прибути сюди і разом з ним мала відбулася пресова конференція з відпоручниками американської преси. На ту пресоконференцію запрошено й представників телебачення. Мала відбутися й зустріч — прийняття громадянства з проф. Добрянським, а Комітет Поневолених Народів намітив і свою окрему зустріч з ініціатором Тижня Поневолених Народів. Визначено делегати до мейора міста та управ міста й бої з відповідними матеріалами про голод в Україні. До участі в маніфестації запрошено й американців та інші національності і відруковано 10,000 летючок англійською мовою з мапою України і описом жертв штучного голоду.

З огляду на трагедію вбивства Президента проф. Л. Добрянського мусів остатися в Вашингтоні і не міг прибути сюди, а з тої причини мусів відіслати пресову конференцію й зустріч з громадянством та відпоручниками поневоленіх народів. Делегати до управи повіту виконала своє завдання з успіхом і роздала понад 4,000 летючок в десятках державних університетів з надією "відкрити" університету, але саму маніфестацію треба було відложити на пізніше.

Перенесена на 15-го грудня 1963 р. маніфестація відбулася в Українським Народнім Домі, Відкрив її голова Маніфестаційного Комітету Б. Бірн і покликав В. Микитина, як запровадника, який просив вшанувати пам'ять вбитого Президента Кеннеді повстанням з місць і одохлохливню мовчанкою. Американський гімн відіграв на фортеп'яні молодий піяніст Наріжний, який нещодавно прибув з батьками з Клівленду сюди на сталій побут.

Зворушливим актом було вчорашнє зложення вінків трьома поколіннями на символічний могили під безземним хрестом. Найстарше покоління зложило вінок за батьками, середнє за дідами, а молодше за прапрабабушками. Після зложення вінків накреслив обставини, в яких творено штучний голод та наслідки того голоду в Україні й поза її межами, звертаючи увагу на незрозуміння Заходу щодо того народобівства. В своїй конструктивній критичній телевізійній раді, а впріці з тим американськом закордонної політики та відношення партій до справи голоду і американськом — совєтських взаємин, доповідач закликав пам'ятати жертви голоду, остерігаючи

Організація оборони чотирьох своїх України, спілка української молоді Америки в Ньюарку, Н. Дж.

в суботу, 1 лютого 1964 р., год. 7:30 веч.

в залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ 180 Вільямс вул. в Ньюарку

ВЕЧІР присвячений Державним Актам Самостійності і Соборності УКРАЇНИ

В ПРОГРАМІ: проф. Микола ЧИРОВСЬКИЙ, Мистецьке Слово, Сольоспів, Зеновія ЛАВРИШКО-БУНДЗЯК, Фортеп'яновий супровід, Галія КЛИМ

Запрошуємо Українське Громадянство Ньюарку і Околиці до участі у Вечорі присвяченому Січевим Рокочинам.

УПРАВИ ООЧСУ і СУМА в Ньюарку, Н. Дж.

Українська хроніка

Музичний вечір на помині с.п. Р. Романів Савицького — в 4-річчя з дня його смерті — влаштують Український Музичний Інститут і Литературно-Мистецький Клуб у Нью-Йорку в залі ДМКМБов в п'ятницю 31 січня п.р. у програмі вечора промови Г. Мірошніченко і Вол. Цісика, фортеп'янові твори у виконанні проф. Романа Савицького (3-тєтп) і вступні кошики його учнів — Ірини Ковриж, Жданів Кравців і Марії Цісик. Початок о год. 8-й веч.

Виставка малюнків і праць відомого українського майстра Івана Кураса відбувається в дніх 16 до 31 січня п.р. в галерії "Д'Антіче" в Мінні (Італія). На виставці показані образи, рисунки і швидки з часу воєнних днів над Доном в 1942-43 роках. Керівництво галерії віддало з нагоди виставки гарно ілюстрований каталог її статтею швейцарського критика Альберта Раушала, про творчість Івана Кураса та короткою його біографією. Подібна виставка праць І. Кураса відбувалася минул. року, в дніх 22 листопада до 7 грудня, в Цюриху у Швейцарії.

Молоді українські малюнки Ярослав Вижинський та Богдан Титла влаштують заходою Об'єднання Мистецтв України в Америці в залах ДМКМБов у Нью-Йорку виставку своїх малюнків праць. Відкриття виставки відбується в неділю 12 лютого о год. 12 в полудні. Виставку, яка триватиме до 28 лютого п.р., можна буде відвідати: кожної суботи від 9 год. в год. вечора і в неділю від 12 в полудні до 8 вечора.

Українська Студентська Громада в Ньюарку влаштує в п'ятницю 31 січня п.р. о год. 8-й веч. сходовий новий Управи, получений із зустріччю із студентством. Після сходовий вечірка при чаю та музиці.

Державний Департамент ствердив, що пересічний вік американських амбасадорів становить 52,5 року, що пересічний амбасадор займають свої пости по три роки та знають мову тієї країни, в якій вони працюють.

Під час зложення вінків на могилі хор "Кобзар" тишенько на балюні співав "Отче Наш", а публіка в набожності молилася за душі закатованих батьків, сестер і бої.

Потім п. Микитин, представив відпоручників поневоленіх націй литовців, поляків, мадярів, румунів, які виступаючи на сцену, висказували свої співчуття українськом народові і протестували проти комунізму та російського імперіалізму, закликаючи, спільними силами боротися проти спільного ворога.

Після зложення привітів покликано до слова інж. Леоніда Романюка, який англійською мовою доказував фактами, що голод був штучно зроблений, щоб знищити українське селянство — сіль землі, заганаючи його в колгоспне ярмо, новітню панщину. В аналізі господарської політики большевиків прелегент скритикував відношення Заходу щодо колективізації і комунізму і відіслав оправданний заклик до Заходу щодо сучасної політики відношення до України та поневоленіх народів.

Доповідач українською мовою п. Іван Овечко обшарно накреслив обставини, в яких творено штучний голод та наслідки того голоду в Україні й поза її межами, звертаючи увагу на незрозуміння Заходу щодо того народобівства. В своїй конструктивній критичній телевізійній раді, а впріці з тим американськом закордонної політики та відношення партій до справи голоду і американськом — совєтських взаємин, доповідач закликав пам'ятати жертви голоду, остерігаючи

Організація оборони чотирьох своїх України, спілка української молоді Америки в Ньюарку, Н. Дж.

в суботу, 1 лютого 1964 р., год. 7:30 веч.

в залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ 180 Вільямс вул. в Ньюарку

ВЕЧІР присвячений Державним Актам Самостійності і Соборності УКРАЇНИ

В ПРОГРАМІ: проф. Микола ЧИРОВСЬКИЙ, Мистецьке Слово, Сольоспів, Зеновія ЛАВРИШКО-БУНДЗЯК, Фортеп'яновий супровід, Галія КЛИМ

Запрошуємо Українське Громадянство Ньюарку і Околиці до участі у Вечорі присвяченому Січевим Рокочинам.

УПРАВИ ООЧСУ і СУМА в Ньюарку, Н. Дж.

Українська хроніка

Музичний вечір на помині с.п. Р. Романів Савицького — в 4-річчя з дня його смерті — влаштують Український Музичний Інститут і Литературно-Мистецький Клуб у Нью-Йорку в залі ДМКМБов в п'ятницю 31 січня п.р. у програмі вечора промови Г. Мірошніченко і Вол. Цісика, фортеп'янові твори у виконанні проф. Романа Савицького (3-тєтп) і вступні кошики його учнів — Ірини Ковриж, Жданів Кравців і Марії Цісик. Початок о год. 8-й веч.

Виставка малюнків і праць відомого українського майстра Івана Кураса відбувається в дніх 16 до 31 січня п.р. в галерії "Д'Антіче" в Мінні (Італія). На виставці показані образи, рисунки і швидки з часу воєнних днів над Доном в 1942-43 роках. Керівництво галерії віддало з нагоди виставки гарно ілюстрований каталог її статтею швейцарського критика Альберта Раушала, про творчість Івана Кураса та короткою його біографією. Подібна виставка праць І. Кураса відбувалася минул. року, в дніх 22 листопада до 7 грудня, в Цюриху у Швейцарії.

Молоді українські малюнки Ярослав Вижинський та Богдан Титла влаштують заходою Об'єднання Мистецтв України в Америці в залах ДМКМБов у Нью-Йорку виставку своїх малюнків праць. Відкриття виставки відбується в неділю 12 лютого о год. 12 в полудні. Виставку, яка триватиме до 28 лютого п.р., можна буде відвідати: кожної суботи від 9 год. в год. вечора і в неділю від 12 в полудні до 8 вечора.

Українська Студентська Громада в Ньюарку влаштує в п'ятницю 31 січня п.р. о год. 8-й веч. сходовий новий Управи, получений із зустріччю із студентством. Після сходовий вечірка при чаю та музиці.

Державний Департамент ствердив, що пересічний вік американських амбасадорів становить 52,5 року, що пересічний амбасадор займають свої пости по три роки та знають мову тієї країни, в якій вони працюють.

Під час зложення вінків на могилі хор "Кобзар" тишенько на балюні співав "Отче Наш", а публіка в набожності молилася за душі закатованих батьків, сестер і бої.

Потім п. Микитин, представив відпоручників поневоленіх націй литовців, поляків, мадярів, румунів, які виступаючи на сцену, висказували свої співчуття українськом народові і протестували проти комунізму та російського імперіалізму, закликаючи, спільними силами боротися проти спільного ворога.

Після зложення привітів покликано до слова інж. Леоніда Романюка, який англійською мовою доказував фактами, що голод був штучно зроблений, щоб знищити українське селянство — сіль землі, заганаючи його в колгоспне ярмо, новітню панщину. В аналізі господарської політики большевиків прелегент скритикував відношення Заходу щодо колективізації і комунізму і відіслав оправданний заклик до Заходу щодо сучасної політики відношення до України та поневоленіх народів.

Доповідач українською мовою п. Іван Овечко обшарно накреслив обставини, в яких творено штучний голод та наслідки того голоду в Україні й поза її межами, звертаючи увагу на незрозуміння Заходу щодо того народобівства. В своїй конструктивній критичній телевізійній раді, а впріці з тим американськом закордонної політики та відношення партій до справи голоду і американськом — совєтських взаємин, доповідач закликав пам'ятати жертви голоду, остерігаючи

Організація оборони чотирьох своїх України, спілка української молоді Америки в Ньюарку, Н. Дж.

в суботу, 1 лютого 1964 р., год. 7:30 веч.

в залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ 180 Вільямс вул. в Ньюарку

ВЕЧІР присвячений Державним Актам Самостійності і Соборності УКРАЇНИ

В ПРОГРАМІ: проф. Микола ЧИРОВСЬКИЙ, Мистецьке Слово, Сольоспів, Зеновія ЛАВРИШКО-БУНДЗЯК, Фортеп'яновий супровід, Галія КЛИМ

Запрошуємо Українське Громадянство Ньюарку і Околиці до участі у Вечорі присвяченому Січевим Рокочинам.

УПРАВИ ООЧСУ і СУМА в Ньюарку, Н. Дж.

Український Музичний Інститут
Відділ в КЛІВЛЕНДІ, Огайо
— вшанує —
в неділю, 9-го лютого 1964 р.
в залі "LITTLE THEATER" Парма Сініор Гайскул
6285 Вест 54-та вулиця — ПАРМА, Огайо

КОНЦЕРТ
в честь
ВАСИЛЯ БАРВІНСЬКОГО
УЧАСТЬ ВЕРУТЬ:
ДАРІЯ КАРАНОВИЧ — фортепіано
Д-р ЗЕНОН ЛИСЬКО — доповідь

ВІДДІЛ ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ
ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТБИ УКРАЇНИ
в НЬЮАРКУ, Н. Дж.

в суботу, 1-го лютого 1964 року.
в залі ШКОЛИ УКР. КАТ. ЦЕРКВИ
при Sanford & Ivy St. — IRVINGTON, N. J.
— вшанує —

ДИСКУСИЙНИЙ ФОРУМ (ПАНЕЛЬ)
на тему:
ЗАВДАННЯ УКРАЇНЦІВ
В АМЕРИЦІ
(3 приведу вголосі доповіді ред. Романом ЛІПНІЦЬКИМ на форумі Політичної Ради УККА)
Початок о 6-й годині вечора.

У дискусійному форумі беруть участь: д-р Р. Борковський, ред. Р. Липницький, мгр. В. Ісав, мгр. Ольга Кузьмич, інж. А. Осалда і д-р Б. Памбелетний, які керівник. По проведенні форуму, запланована дискусія. До участі запрошуємо Українське Громадянство.

УПРАВА ОНБВ

ЧОМУ кожному треба негайно забезпечитись новою **АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ** **УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ?**

БО ВОНА ДАЄ Вам і Вашим рідним **ВИСОКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:**
від \$5,000 до \$10,000 у випадку смерті чи каліцтва внаслідок акциденту вдома, в дорозі чи при праці, за незвичайно дешевою оплатою 85 центів до \$1.50 місячно!

ДІТРОЙТ, Міш.
Неділя, 23-го лютого 1964 року
Початок: год. 3-тя по пол.
CHADSEY HIGH SCHOOL AUDITORIUM
Martin & McGraw Ave, Detroit, Mich.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ
У 70-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

До масової участі запрошує все Українське Громадянство Дітройту, Вандзору та околиць — Ювілейний Комітет

УВАГА!
РОЧЕСТЕР, ОБІРН і ОКОЛИЦІ.
В неділю, 9-го лютого 1964 року
о год. 5:00 по полудні
в залі
УКРАЇНСЬКОГО-АМЕРИКАНСЬКОГО КЛУБУ
при 893 Hudson Avenue — Rochester, N. Y.
— відбудеться —
ЗБОРИ:
ОНГАННОГО КОМІТЕТУ
Відділів УНСОЮЗУ
РОЧЕСТЕРУ, ОБІРН і ОКОЛИЦІ
в яких повинні взяти участь Урядові і Конвенційні Делегати наступних Відділів:
36, 38, 202, 217, 269, 283, 285, 289, 318, 343, 367 і 437.
НА ПОРЯДКІ НАРАД:
1. Звіт Окружної Управи
2. План відзначення 70-ліття УНСОЮЗУ в дні 23-го лютого 1964 року
3. Членська кампанія 1964 року — розділення квот на Відділи

Організація оборони чотирьох своїх України, спілка української молоді Америки в Ньюарку, Н. Дж.<

НАГОДА ДОПОМОГТИ РІДНИМ У СТАРОМУ КРАЮ, ВИСЛАЮЧИ найкращої якості ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ через єдинок українську ЕКСПОРТНУ ФІРМУ У ЗДА **W. W. Export-Import Co.** 228 MONTGOMERY STREET BLOOMFIELD, N. J. PI 8-8524 48½ East 7th Street — New York 3, N. Y. GR 3-1785

При замовленні просимо подати число пакки,
адресу відборця та додати чек або
моні ордер.

Доставка пакоч до 6 тижнів гарантована
і мито оплачене.

USSR. ч. 20	\$ 19.95	USSR. ч. 43	\$ 68.65
20 lbs. цукру		4 lbs. паленої кави	
200 шт. амер. папіросів		2 lbs. какао, 22-24%	
		1 lb. чаю, 4 пак.	
		5 lbs. сир.	
		1 lb. цільн. чор. перець	
		4 lbs. спор. молоко	
		4 пшени.	
		4 lbs. масла, 4 пшени.	
		4 lbs. бужд. бейкон	
		4 lbs. бужд. шинка	
		4 lbs. чист. смалячо	
		4 пшени.	
		5 шт. цитр. сок в	
		пак. 11½ оз.	
		4 lbs. цукру	
		400 шт. амер. папіросів	
USSR. ч. 21	\$ 30.00	USSR. ч. 44	\$ 43.00
40 lbs. цукру		2 lbs. паленої кави	
200 шт. амер. папіросів		2 lbs. шоколаду Nestle	
		2 lbs. овоч. цукор	
		2 lbs. какао, 22-24%	
		1 lb. бекон	
		1 lb. сир.	
		1 lb. сир. яблука	
		1 lb. сир. апаротки	
		11 оз. сир. персики	
		1 lb. сир. сливки	
		1 lb. 6 оз. сир. 2 пак.	
		12 оз. родзинки	
		1 lb. чаю, 4 пак.	
		1 lb. цільн. чор. перець	
		2 lbs. бужд. бейкон	
		200 шт. амер. папіросів	
USSR. ч. 22	\$ 27.40	USSR. ч. 45	\$ 30.30
20 lbs. чист. смалячо		2 lbs. сир. Eidam	
18 пшени.		1 lb. сир. Suisse, 24 шт.	
200 шт. амер. папіросів		1 lb. макароны	
		2 пшени.	
		2 lbs. рижку	
		2 lbs. кістк. цукор	
		2 lbs. пшени. муку	
		1 lb. паленої кави	
		1 lb. какао, 22-24%	
		1 lb. шоколаду Nestle	
		1 lb. сир. сливки	
		12 оз. родзинки	
		7 оз. цитринов. сік	
		3 пакетики пшени.	
		200 шт. амер. папіросів	
USSR. ч. 24	\$ 38.75	51 20 lbs. масла, 18 пш.	\$36.35
20 lbs. масла, 18 пак.		25 40 lbs. масла, 36 пш.	\$35.20
200 шт. амер. папіросів		25 20 lbs. смалячо	\$25.80
		9 пшени.	
		23 40 lbs. смалячо	\$44.05
		18 пшени.	
		53 20 lbs. маргарини	\$27.35
		9 пшени.	
		54 40 lbs. маргарини	\$47.20
		18 пшени.	
		55 20 lbs. рижку, 9 пак.	\$17.70
		56 40 lbs. рижку, 18 пак.	\$27.85
		57 40 lbs. цукру	\$17.70
		58 40 lbs. цукру	\$27.85
		59 20 lbs. пшени. муку	\$15.30
		60 40 lbs. пшени. муку	\$23.05
		61 20 lbs. бейкон	\$36.15
		62 40 lbs. бейкон	\$63.50
		63 10 lbs. бужд. шинки	\$28.60
		64 20 lbs. бужд. шинки	\$48.20
		65 10 lbs. сир.	\$23.30
		66 10 lbs. сир. Eidam	\$20.70
		67 9 lbs. пал. кави	\$27.25
		68 18 lbs. пал. кави	\$46.70
		69 9 lbs. какао	\$26.45
		70 18 lbs. какао	\$45.15
		71 8 lbs. шокол. Nestle	\$26.80
		72 8 lbs. халва	\$21.20
		73 8 lbs. порш. молоко	\$17.80
		74 8 пшени.	
		75 16 lbs. порошок. молоко	\$27.80
		76 16 пшени.	
		77 8 lbs. бджіл. мед	\$20.30
		78 16 lbs. бджіл. мед	\$32.80
		79 20 lbs. цукру	\$38.10
		80 10 lbs. рижку	
		81 3 lbs. масла, 3 пшени.	
		82 3 lbs. смалячо, 2 пшени.	
		83 2 lbs. халва	
		84 1 lb. паленої кави	
		85 1 lb. какао	
		86 5 lbs. смаляч. 3 пшени.	\$35.00
		87 5 lbs. масла, 5 пшени.	
		88 2 lbs. бужд. шинки	
		89 2 lbs. бейкон	
		90 7 оз. цитринов. соку	
		в пак. пшени.	
		91 3 пшени.	
		92 3 пшени.	
		93 3 пшени.	
		94 3 пшени.	
		95 7 оз. цитринов. соку	
		в пак. пшени.	
		96 3 пшени.	
		97 3 пшени.	
		98 3 пшени.	
		99 3 пшени.	
		100 3 пшени.	
		101 3 пшени.	
		102 3 пшени.	
		103 3 пшени.	
		104 3 пшени.	
		105 3 пшени.	
		106 3 пшени.	
		107 3 пшени.	
		108 3 пшени.	
		109 3 пшени.	
		110 3 пшени.	
		111 3 пшени.	
		112 3 пшени.	
		113 3 пшени.	
		114 3 пшени.	
		115 3 пшени.	
		116 3 пшени.	
		117 3 пшени.	
		118 3 пшени.	
		119 3 пшени.	
		120 3 пшени.	
		121 3 пшени.	
		122 3 пшени.	
		123 3 пшени.	
		124 3 пшени.	
		125 3 пшени.	
		126 3 пшени.	
		127 3 пшени.	
		128 3 пшени.	
		129 3 пшени.	
		130 3 пшени.	
		131 3 пшени.	
		132 3 пшени.	
		133 3 пшени.	
		134 3 пшени.	
		135 3 пшени.	
		136 3 пшени.	
		137 3 пшени.	
		138 3 пшени.	
		139 3 пшени.	
		140 3 пшени.	
		141 3 пшени.	
		142 3 пшени.	
		143 3 пшени.	
		144 3 пшени.	
		145 3 пшени.	
		146 3 пшени.	
		147 3 пшени.	
		148 3 пшени.	
		149 3 пшени.	
		150 3 пшени.	
		151 3 пшени.	
		152 3 пшени.	
		153 3 пшени.	
		154 3 пшени.	
		155 3 пшени.	
		156 3 пшени.	
		157 3 пшени.	
		158 3 пшени.	
		159 3 пшени.	
		160 3 пшени.	
		161 3 пшени.	
		162 3 пшени.	
		163 3 пшени.	
		164 3 пшени.	
		165 3 пшени.	
		166 3 пшени.	
		167 3 пшени.	
		168 3 пшени.	
		169 3 пшени.	
		170 3 пшени.	
		171 3 пшени.	
		172 3 пшени.	
		173 3 пшени.	
		174 3 пшени.	
		175 3 пшени.	
		176 3 пшени.	
		177 3 пшени.	
		178 3 пшени.	
		179 3 пшени.	
		180 3 пшени.	
		181 3 пшени.	
		182 3 пшени.	
		183 3 пшени.	
		184 3 пшени.	
		185 3 пшени.	
		186 3 пшени.	
		187 3 пшени.	
		188 3 пшени.	
		189 3 пшени.	
		190 3 пшени.	
		191 3 пшени.	
		192 3 пшени.	
		193 3 пшени.	
		194 3 пшени.	
		195 3 пшени.	
		196 3 пшени.	
		197 3 пшени.	
		198 3 пшени.	
		199 3 пшени.	
		200 3 пшени.	

Жиди відзначили 38-річчя свого Дослідчого Інституту

Нью Йорк. Емігранти жидівського походження зі своїх держав Європи заклали 1925-го року в Нью Йорку Yivo Institute for Jewish Research. Завданням Інституту було й є плекати культуру жидівського поселення на території ЗДА в першу чергу. Цього року цей Інститут відзначив 38-й рік існування 5-го січня ц.р. в готелі Білтморі о год. 1-й після полудня бенкетом при участі понад 300 гостей офіційно розпочав наукову конференцію Інституту.

Перед розпочаттям бенкету, до стола, де місце було зарезервовано для представника Наукового Товариства ім. Шевченка, що було запрошено в листі розміщення місць в бенкетовій залі, прийшла старша пані й гарною українською мовою заговорила до мене, що „я українка, мило мені бачити вас тут“. Автор цих рядків погратулював співрозмовницю за чудову українську мову, і попросив про її прізвище. — В Україні, відповіла мені старша пані, — я називалася Лія Штуківна, тут в Америці я називаюся Ледерман. Біля мене сиділа пані Фрідман, вдова покійного приятеля українця, п-на Фрідмана. Я зацікавила пані Ледерман з пані Фрідман, остання запитала, чи розумієш ти польську мову. Відповіла була, що „ні, бо вона українка, не говорять по польськи“. Пані Фрідман відповіла, що вона „галицька“. Пані Ледерман оповіла мені, щоб я вибачив їй, як що вона добре не говорить по українськи, бо вона давно виїхала з України й рідко жила українською мовою. — Я відповіла, що був звичайно перекладач, що вона нещодавно приїхала до Америки. Співрозмовниця попросила мене зійти з нею в туалет, де вона розповіла мені про свою діяльність в Інституті.

Коли автор цих рядків запитав одного, який працює в цьому інституті, чи великий фінансовий недобір Інституту, то відповіла була притаклива. Великі суми грошей йдуть на Юнайтед Джуїш Апелі, Сінга університет, та інші гуманітарно-допомогові установи, а для фінансування важливих наукових дослідів з діяльності жидівської історії, культури, музики й гуманітарних наук, немає розуміння, тому й фінанси є всі мізерними.

Інститут міститься при 1048 5-та Авеню. Розпоряджає великою бібліотекою. Щомісяця видає об'ємний газетний журнал діяльності Інституту. В праці Інституту беруть участь здебільшого інтелектуальні сили, які приїхали до ЗДА з країн Східної Європи.

Річні Збори Відділу УНКА в Фініксі, Арзона

Згідно з статутом УНКА, що вимагає від своїх відділів річних зборів для вибору Управління, обговорення як найкраще зібрати доходи від українського громадянства для своїх цілей в зв'язку з тим продискутувати повну консолідацію на території УНКА.

21-го грудня 1963 р. в приміщенні ІМКИ у Фініксі місцевий Відділ УНКА відбув свої Загальні Збори. Прийняли 16 осіб прийняли через аклямацію звіт уступаючої Управління, Контрольної Комісії. Однак звіт Суду не було правдоподібно тому, що на території УНКА це не було судових справ.

Дискусанти, виключно новоприйшли, хоч на території Фініксу є багато старих емігрантів та тут роджених українців, обговорювали доповіді справи УНКА та діяльність місцевого конкурентного Об'єднаного Комітету і Українського Народного Дому. Мимо тактовності передсідки д-ра Ігоря Шалаути та ультиматум з'організованого жіноцтва, що як і інші чоловіки не погодяться, то жінки пішли.

*** Забезпечення коштів так мало!**
*** Брак забезпечення коштів так багато!**
*** Забезпечитися в Українському Народному Союзі!**

USSR. ч. 79	\$ 26.35	USSR. ч. 80	\$ 29.00
1 lb. паленої кави		1 lb. кави	
1 lb. чаю, 4 пак.		1 lb. чаю, 4 пак.	
1 lb. какао		1 lb. шоколаду Nestle	
1 lb. шоколаду Nestle		1 lb. халви	
1 lb. овоч. цукор		1 lb. черешні в шоколаді, 2 пак.	
1 lb. бекон		1 lb. бекон	
1 lb. сир.		1 lb. сир.	
1 lb. сир. яблука		1 lb. сир. яблука	
1 lb. сир. апаротки		1 lb. сир. апаротки	
1 lb. сир. персики		1 lb. сир. персики	
1 lb. сир. сливки		1 lb. сир. сливки	
1 lb. 6 оз. сир. 2 пак.		1 lb. 6 оз. сир. 2 пак.	
12 оз. родзинки		12 оз. родзинки	
7 оз. цитринов. сік		7 оз. цитринов. сік	
3 пакетики пшени.		3 пакетики пшени.	
200 шт. амер. папіросів		200 шт. амер. папіросів	

84-ЛІТНІЙ ГЕНЕРАЛ МЕКАРТУРА

Генерал Даглас МекАртур (ліва) вітається з кадетами Військової Академії у Вест Пойнті, які прибули в складі спеціальної делегації, щоб привітати генерала, який був колись також кадетом Вест Пойнті, із його 84-річчям.

ПОБУТ У „КРАЇНІ СОЦІАЛІЗМУ“

(Закінчення із стор. 2-ої)

Тут не то матом... от і привчався... У мене до Союзу ніякої ворожості нема — вона така сама вдова, як і я".

Після довгих вигуків, криків і розмов, суд виносить рішення: з машиніста обвинувачення у крадіжці рури знати, а Вірі дати сувору догану, одночасно закликаючи і Сілантєву „розуміти, що висловлюватись матом не годиться".

Якби це все відбувалося у якомусь там 1913-му році, то преса кричала б про відстаєність, темноту, міщанські звичаї. Але в 1963-му році, на сорок шостому році „жовтневої революції“, така картина викликає просто безнадійний розпач: як же то прибути в людях почуття їх власної гідності і наскільки глибоко впоноєся в них свідомість, що компартія має право наглядати за всім їх життям і судити їх за всі їх учинки.

А друге, що впадає в очі від цієї кореспонденції Мельникова, це якесь майже жорстке розпач: вони можуть приймати каяття, можуть ставити, давати вказівки, накладати епітети — і все тому, що мають у кишені партківчик.

3 родинного свята на добрі цілі

21-го грудня 1963 р. зійшлися приятелі і співробітники інженера Миколи Солодухи до його власного дому, щоб відсвяткувати 70-тиріччя з дня народження господаря та його ймення.

Пан інженер Микола Солодуха брав участь і першій світовій війні та в Українських Визвольних Змаганнях як поручник в УГА.

Після другої світової війни він разом з родиною, приїхав до Канади і оселився в Монреалі. В скорому часі він, як прекрасний фахівець і організатор, заснував з групою українських інженерів, компанію Континентал Титаніум Корпорейшен, яка займається видобутком і переробленням титанієвих руд, де українцям належить 60% акцій. Тепер інж. М. Солодуха є віце-президентом і головним інженером цієї компанії, а крім цього є чирим і жертвним українським патріотом.

Під час гостини перевели збірку на Українських Вояках інвалідів та українську пресу. Зібрано \$ 55, з них \$ 40

призначено на Українських Вояках інвалідів, а решту: по \$ 5 на „Свободу“, „Український Голос“ і „Новий Шлях“.

Жертводавцям щира подяка, а панові інженерові Миколі Солодухі кріпкого здоров'я і багатьох, багатьох літ!

С. В.

Советський уряд послав Італі ноту протесту проти дозволення Західній Німеччині випробувати в Сардинії ракети, що допоможуть — пускати Совети — німцями удосконалені їхні воєнні ракети, до яких сподівалися дістати ще й атомові стріли. Італія заявила, що перше, на Сардинії випробують виключно тільки ракети для метеорологічних помірів та, подруге, це не роблять самі німці, а альянті з НАТО, і, по-третє, це не нова історія, бо ці експерименти ведуться вже від трьох років.

Квием Некрумах, президент Гали, звернувся з закликом до галицьких, щоб вони заявилися „за“ його проєктом зміни конституції, над яким саме тепер переводиться в Гали всенародний плебісцит. Квием Некрумах хоче у ті ж змінити конституції, щоб полегшити його диктаторських прав, а саме, щоб він мав право призначати і звільняти за своєю подобою судів Національного Апелляційного Суду та щоб у Гали правила тільки одна — його — політична партія.

ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ
ДЛЯ
ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ
з кольоровими ілюстраціями.

Виходить кожного місяця у Видавничій „СВОБОДА“
заходами Українського Народного Союзу.

Редагує КОЛЕТІЯ з членів
Об'єднання Працівників Дитячої Літератури.

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА у ЗДА \$4.00
у інших країнах — рівновартість цієї суми.
Ціна окремого числа — 40 центів.

Адреса: „СВОБОДА“ — „VESELKA“
P. O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303, U.S.A.

ТАРЗАН, ч. 5179. В бюрі поліції...

Боббі Барнес і Тарзан мандрували до Леопольдівлу, де... В бюрі корабельної інспекції Барнеса комісар поліції розповів Беніві Барнесові трагічну історію.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Вельмишановний Пане Редакторе!

На сторінках Вашого щоденника не відмовте помістити наступне:

До згадки про Богдана Пюрка

Дня 16-го листопада 1963 в „Свободі“ з нагоди десятиріччя смерті сл. п. Б. Пюрка появилася згадка про нього п. Я. Зубала.

Пан Я. Зубаль накреслив силуету померлого диригента, вичислюючи за чергою його мистецькі функції, почавши від Дрогобича по черзі Львів, Карлівське і Бад Райхенгаль, скінчивши на Дітроїті.

На жаль, автор не згадав важливого періоду, коли сл. п. Богдан Пюрко займав становище музичного керівника Підкарпатського Театру з осідком у Дрогобичі, бувши одночасно членом управи згад. театру.

Вдячний за поміщення цього доповнення, прошу прийняти вислови моєї поваги до Вас

Ярослав Климовський,
б. адм. кер. Підкарпатського Театру.

ПРАЦЯ